

BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETE

A L A P S Z A B Á L Y A

2009.

Általános meghatározások

1.1. A szervezet neve:

BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETE

Rövidített neve: BDSZ

Székhelye: 1068 Budapest, Városligeti fasor 46-48.

1.2. A BDSZ önálló és pártoktól független országos szakmai, ágazati szakszervezet, amelyet az 1989. évi II. törvény alapján hoztak létre az alapítói. Munkaszervezetét a Szervezeti és Működési Szabályzat szabályozza.

1.3. A BDSZ történeti kezdetének a bányász szakszervezeti mozgalom 1913-as országos megalakulását, majd az azt követő 1918. évi hivatalos belügyminisztériumi bejegyzést tekinti.

1.4. A BDSZ működési területe kiterjed az ország egészére. Tevékenysége a bányászati, energetikai, ipari és más szakterületekhez tartozó munkahelyi és területi szakszervezeti tagjainak - aktív munkavállalók, nyugdíjasok, oktatási intézmények nappali tagozatán tanulók, jogfenntartók, munkanélkülivé váltak, külföldön munkát vállalók, illetve Magyarországon munkát vállaló külföldi állampolgárok - érdekvédelmére, érdekképviselésére, jóléti és szociális ellátására, üdültetésére, sport- és tömegsport-tevékenységére, valamint oktatására és képzésére irányul, és önszervező tevékenységet is ellát. A BDSZ tevékenységi körében vállalkozási tevékenységet is végezhet:

Éttermi-, mozgó vendéglátás

Rendezvényi étkeztetés - rendezvényszervezés

Egyéb vendéglátás

Italszolgáltatás

Saját tulajdonú ingatlan adásvétele

Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése

Ingatlankezelés

Építmény-üzemeltetés

Konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése

1.5 A BDSZ képviselői:

Elnök és alelnökök.

- 1.6. A BDSZ az egységes és erős munkavállalói érdekvédelem és érdekérvényesítés cselekvő képviselője, ezért e célnak megfelelően alakítja viszonyát a többi érdekvédelmi és érdekképviseleti szervezetekkel.
- 1.7. A BDSZ tevékenységének sikerességéhez szükségesnek tartja a nemzetközi szakszervezeti és más érdekvédelmi és érdekképviseleti szervezetekkel történő együttműködést. Ennek kereteit a BDSZ Országos Tanácsa (továbbiakban Országos Tanács) határozza meg.

II.

A szakszervezeti tagok jogai és kötelességei

- 2.1. A szakszervezetbe tagként történő belépés önkéntes, amelyet írásos nyilatkozat alapján kell kérni. A belépés feltétele, hogy a belépni szándékozó elfogadja az Alapszabályt.
- 2.2. *A BDSZ-nek az önálló alapszabállyal rendelkező, bírósági nyilvántartásba vett országos szakmai-ágazati szakszervezetbe és egyéb munkavállalói érdekképviseletet felvállaló szervezetekbe tömörült tagok is tagjai lehetnek.*
- 2.3. A szakszervezeti tagság idejébe be kell számítani a külföldi és belföldi szakszervezetben töltött időt.
- 2.4. *Jogfenntartónak kell tekinteni a gyermekgondozás, keresőképtelenség, fizetés nélküli szabadság vagy egyéb ok következtében munkahelyéről tartósan távollévő, valamint a munkanélkülivé vált szakszervezeti tagot erre irányuló kérése és az alapszervezet vezetőségének egyetértése esetén.*

2.5. A jogfenntartó a tagsággal együtt járó jogokat gyakorolhatja, a tagok számára biztosított teljes körű juttatásokban részesülhet.

2.6. A szakszervezeti tagság folyamatosságának elismerésére és kivételes esetben, a tag kérésére a szakszervezeti tagdíj utólagos megfizetésének engedélyezésére az alapszervezet vezetősége jogosult.

2.7. A szakszervezeti tagsági viszony megszűnik:

- a tag halálával,
- a tag önkéntes kilépésével,
- saját hibájából eredő tagdíjfizetés három havi, nyugdíjas esetében hat havi elmaradásával,
- aki a jelen Alapszabály rendelkezéseit nem tartja be, és az megállapítást nyert.

2.8. A szakszervezeti tag:

- a) jogainak, érdekeinek védelméért, támogatásáért fordulhat bármely vezető testülethez és tisztségviselőhöz,
- b) személyesen vagy választott tisztségviselők útján részt vehet a szakszervezeti feladatok, a közös állásfoglalások kialakításában, megvalósításában, azok végrehajtásának ellenőrzésében, értékelésében,
- c) javaslatot tehet, véleményt nyilváníthat a közösség érdekében. Felléphet választott testületek, fórumok előtt és a szakszervezeti sajtóban.
Véleményére, javaslatára, észrevételére, beadványára 30 napon belül érdemi választ kell kapnia,
- d) választhat és szakszervezeti tisztségre választható,
- e) jogosult – az érvényes szabályok alapján – az alapszervezet, illetve a BDSZ kulturális, szociális, szabadidő létesítményeit és intézményeit igénybe venni,
- f) a munkaviszonyból keletkező és más szabályokban rögzített vitás esetekben ingyenes szakszervezeti jogvédelmet és jogsegély-szolgáltatást vehet igénybe,

- g) szociális helyzetétől függően – az önszegélyezés, a rászorultság elve alapján segélyben részesülhet,
- h) gyermek születése, közeli hozzátartozó (házastárs, egyenes-ágbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha és nevelt gyermek, az örökbefogadó, a mostoha és nevelő szülő, a testvér, valamint az élettárs) halála esetén a tag alkalmanként egyszeri, a szakszervezeti tag halála esetén a temetés költségét fizető személy egyszeri szakszervezeti segélyre jogosult, a szervezeti egységek saját szabályai alapján,
- i) kiemelkedő szakszervezeti munkájáért kitüntetésben vagy más erkölcsi, anyagi elismerésben részesülhet.

III.

A BDSZ szervezeti rendszere

- 3.1. A BDSZ a szakmai-munkahelyi és/vagy területi szerveződés elvén épül fel. Az egymással érdekközösséget vállaló szakszervezeti tagok csoportjainak működési kerete az alapszervezet.
- 3.2. *Az alapszervezetek legalább tíz tag döntésével hozhatók létre. Az alapszervezetek a szakmai, területi, réteg és egyéb érdekek érvényesítésére állandó vagy ideiglenes jelleggel működő koordinációs szervezeteket hozhatnak létre, amelyekkel - továbbá a tagozatokkal - együtt alkotják a BDSZ szervezeti egységeit. A szervezeti egységek jogi személyek. A szervezeti egységek saját belső szabályaik szerint - amelyek nem állhatnak ellentétben a BDSZ alapszabályával - önállóan működnek, képviselőket választanak és delegálnak a BDSZ testületeibe, munkaszervezeteibe.*
- 3.3. *Az azonos vagy hasonló tevékenységet folytató munkáltatóknál működő alapszervezetek saját érdekérvényesítő munkájuk koordinálása érdekében - működési feltételeik biztosításával - tagozatokat hozhatnak létre. A tagozatok működésüket a BDSZ alapszabálya, valamint az annak betartásával általuk elfogadott saját belső szabályaik szerint szervezik meg.*

Ezek jogosultak:

- a BDSZ testületeibe saját szabályzatuk szerint szakmai, vagy munkahelyi, vagy területi elvek szerint delegálni (választani) és visszahívni küldötteiket,
- részt venni a BDSZ munkájában, a döntéshozatalban,
- a tagság által felvetett, helyileg nem megoldható érdekek érvényesítéséhez támogatást kérni, azok képviselőjében részt venni, napirendre javaslatot tenni,
- a BDSZ-fórumokon véleményt nyilvánítani,
- a területi képviselőket keresztül ellenőrizni a BDSZ működését, tisztségviselőinek munkáját,
- a BDSZ szolgáltató tevékenységét (pl. nemzetközi ügyintézés, foglalkozás-egészségügy, adatszolgáltatás, oktatás, jogsegély-szolgáltatás, sajtó, kulturális- és sportrendezvények stb.) igénybe venni.

IV.

A BDSZ Kongresszusa

- 4.1. A Kongresszus a BDSZ legfelsőbb szerve, amely a szakszervezetet érintő összes kérdésben illetékes. Munkarendjét, ügyrendjét önállóan alakítja ki.
- 4.2. A Kongresszus küldötteit a tagság választja meg, illetve delegálja a szakmai, vagy munkahelyi, vagy területi elvek szerint az Országos Tanács által jóváhagyott létszámarányos keretszám alapján. A létszámot az Országos Tanács határozza meg. ***A Kongresszus küldöttei továbbá a BDSZ választott tisztségviselői:
az elnök az alelnökök és a Számvizsgáló Bizottság elnöke.***
- 4.3. A Kongresszus feladata meghatározni az érdekvédelem és érdekképviselő fő irányait - összefüggésben a bányá- és energiaipar legfontosabb gazdaság-politikai és szociálpolitikai kérdéseivel - és a BDSZ saját gazdasági kérdéseit, a mozgalom belső életével kapcsolatos állásfoglalás kialakítását, a munka értékelését, minősítését.

- 4.4. *A Kongresszus öt évenként ülésezik és az Országos Tanács hívja össze. Határozatképességéhez a küldöttek 2/3-ának jelenléte szükséges. A Kongresszust akkor is össze kell hívni, ha azt az Országos Tanács tagjainak 1/3-a az ok megjelölésével írásban kéri. Határozatképtelenség esetén a Kongresszust egy hónapon belül újra össze kell hívni. Ez esetben a küldöttek 50%-a plusz egy fő elegendő a határozatképességhez.*
- 4.5. *A Kongresszuson a jelenlévő küldöttek 2/3-ának támogató szavazata szükséges.*
- az Alapszabály elfogadásához, módosításához,*
 - a BDSZ programjának elfogadásához, továbbá*
 - a BDSZ feloszlásának kimondásához, vagy más társadalmi szervezettel történő egyesüléséhez.*
- 4.6. *A Kongresszus minden más kérdésben szótöbbséggel határoz.*
- 4.7. *A Kongresszus titkosan megválasztja az: elnököt, alelnököket, Számvizsgáló Bizottság elnökét. Dönt a megválasztás módjáról és a megbízatás időtartamáról.*

V. A BDSZ Országos Tanácsa

- 5.1. *Az Országos Tanács a Kongresszus ülései között - a közös érdekérvényesítésre - összehangoló, egyeztető és döntést hozó testületként működik. Munkájáról köteles a Kongresszusnak számot adni. Üléseit szükség szerint - de legalább negyedévenként - tartja. Az Országos Tanácsot az Elnökség hívja össze a napirendi pontok megjelölésével. Ülését össze kell hívni ha az Országos Tanács valamennyi tagjának 25%-a vagy a BDSZ legalább egy tagozata azt javasolja. Ülései nyilvánosak, zárt ülésről külön határozattal dönthet. Az üléseinek állandó meghívottja a Számvizsgáló Bizottság elnöke, a BDSZ gazdasági vezetője, a Bányamunkás főszervezője, valamint a tagozatok, a rétegszervezetek és a munkabizottságok vezetői.*

5.2. *Az Országos Tanács létszáma 53 fő, összetételét a Kongresszus határozza meg.*

5.3. Az Országos Tanács feladatai:

- A Kongresszus határozatai a tagsági, igények alapján kialakítja programját, állást foglal a napirenden levő kérdésekben. Támogatja a szakszervezeteket, a munkáltatókkal, a munkáltatói szövetségekkel és állami döntéshozókkal fennálló konfliktusaik rendezésében. Szükség esetén kezdeményezi más szervezetek szolidáris támogatását.
- Gyakorolja a szakszervezeti jogosítványokat, partnereitől tájékoztatást kér a dolgozói érdekeket érintő kérdésekről.
- Végzett munkájáról rendszeres tájékoztatást ad.

5.4. *Az Országos Tanács dönt:*

- *személyi kérdésekben,*
- *a Kongresszus és a rendkívüli Kongresszus összehívásáról,*
- *a Számvizsgáló Bizottság tagjairól,*
- *az általános választási szabályzat elfogadásáról,*
- *a mindenkor hatályos sztrájk szabályzatban előírtaknak megfelelően az általános sztrájk meghirdetésében,*
- *a hazai és nemzetközi szövetségekhez való tartós vagy időleges csatlakozás, valamint a BDSZ-hez történő csatlakozást kérők esetén a tagsági viszony létesítésének vagy megszakításának kérdésében,*
- *tagozatok és a koordinációs szervezetek megalakulásának jóváhagyásáról,*
- *tagsági szavazás kezdeményezéséről,*
- *a Szervezeti és Működési Szabályzat elfogadásáról és módosításáról,*
- *a BDSZ éves költségvetéséről és vagyongazdálkodása alapvető kérdéseiről (különös tekintettel a befektetés, beruházás, társaságalapítás, alapítványok, ingatlanok és üzletrész, részvény elidegenítése stb. kérdésekben),*
- *más szakszervezetekkel (szövetségekkel) való kapcsolattartásról,*

- *a Kongresszus által megválasztott tisztségviselők (tisztségek) megüresedése esetén az újak megválasztásáról, megbízásáról,*
- *a testületnek a Kongresszus döntésével meghatározottak szerinti összetételét érintő változásáról,*
- *az Országos Elnökség összetételéről,*
- *az elnök és az alelnökök munkáltatói jogainak gyakorlásáról, kivéve felmentésüket,*
- *minden olyan testületi döntést igénylő kérdésben, amely nem tartozik a Kongresszus hatáskörébe, de a BDSZ érdekképviselési, gazdálkodási tevékenységét alapvetően érinti.*

5.5. Az Országos Tanács akkor határozatképes, ha a szavazásra jogosultak 2/3-a jelen van. Határozatait az 5.4. pontban említett kérdésekben 2/3-os többséggel, egyébként szótöbbséggel hozza.

VI. A BDSZ Országos Elnöksége

6.1. Az Országos Tanács döntést előkészítő, a BDSZ Szervezeti és Működési Szabályzatában meghatározottak körében döntést hozó, végrehajtó és segítő testülete, amely 15 fő tagból áll.

Az Országos Tanács által tárgyalandó napirendi előterjesztéseket az Elnökség állásfoglalása/véleménye alapján tárgyalja az Országos Tanács.

6.2. *Tagjai:*

Az elnök, az alelnökök, valamint a tagozati, szakmai, munkahelyi vagy területi elvek szerint az Országos Tanács által meghatározott képviselők.

Üléseinek állandó meghívottja a Számvizsgáló Bizottság elnöke, a Bányamunkás főszerkesztője, a BDSZ gazdasági vezetője, a tagozatok és a rétegbizottságok vezetői, továbbá az önálló szakmacsoportok képviselői.

- 6.3. Az Országos Elnökség állásfoglalásának kialakításához a tagok 2/3-ának jelenléte szükséges. Állásfoglalásait szótöbbséggel hozza.
- 6.4. *Üléseit szükség szerint, önálló munkaterv szerint tartja. Bármelyik tagja kezdeményezheti összehívását. Az Elnökség valamennyi tagja 25%-ának igenlő támogatása esetén az Országos Tanács elé kell terjeszteni a megjelölt témát.*

VII. A BDSZ működési elvei

- 7.1. A delegálás és visszahívás elve.

A tagság részéről történő meghatározottság alapján épülnek fel a testületek. A tisztségviselők megválasztása során a titkosság, a demokratikus elvek a meghatározóak.

A BDSZ testületeiben – meghatározott keretszámok alapján – az alap-szervezetek saját választási szabályzatuk szerint delegálják képviselőiket. Munkájuk minősítéséről, esetleges visszahívásukról önállóan döntenek. Választások esetén a tagság akaratát kifejező általános választási szabályzatok alapján kell eljárni.

- 7.2. *Az országos tisztségviselők (elnök, alelnökök és a Számvizsgáló Bizottság elnöke) visszahívására vonatkozó javaslatot az Országos Tanács valamennyi tagja 25 %-ának kezdeményezésére kell döntésre a Kongresszus elé terjeszteni.*

- 7.3. *A tagsági szavazásról.*

A BDSZ tagságának egészére kiterjedő szavazást az Országos Tanács kezdeményezheti az általa megjelölt minden olyan kérdésben, amelyben szükséges az egyértelmű elfogadás vagy elutasítás.

Az adott kérdés eldöntéséhez szükséges támogató szavazati arányt az Országos Tanács határozza meg.

VIII.

A BDSZ pénzügyi gazdálkodása, vagyona

8.1. A BDSZ működésének pénzügyi alapja tagdíjakból, illetve egyéb bevételekből áll. E bevételek döntő forrása a tagdíjakból származó bevétel és a saját vagyon működéséből származó jövedelem.

A BDSZ, valamint tagozatai és alapszervezetei egyéb támogatásokat is igénybe vehetnek a törvényesség és nyilvánosság biztosításával.

8.2. A tag által fizetendő tagdíj a hűségjutalom nélküli bruttó havi keresetének 1%-a. A jogfenntartó, valamint a munkabérrel nem rendelkező tag esetében a tagdíj mértéke 100 Ft/hó, nyugdíjas szakszervezeti tagok esetében a nyugdíj 0,2 %-a. Az alapszervezetek saját döntésükkel kivételesen eseti tagi befizetésről is határozhatnak, amellyel egyedi céljaikra saját maguk rendelkeznek.

8.3. A BDSZ tagjai által fizetendő szakszervezeti tagdíj a tagoktól az alapszervezeteken keresztül folyik be a szakszervezethez. A tagdíjnak az alapszervezeteknél maradó arányáról az Országos Tanács határoz. A tagdíj alapszervezeteknél maradó részét meghaladó hányadát az alapszervezetek havonként utólag utalják át a BDSZ számlájára; e tagdíjhányad semmilyen indokkal nem tartható vissza.

8.4. A BDSZ céljainak megvalósítására szolgáló jobb gazdasági feltételek biztosítása érdekében az Országos Tanács egyetértésével gazdasági vállalkozási tevékenységet folytathat.

8.5. A BDSZ tartozásaiért saját vagyonával felel. A tagok – a tagdíjfizetésén túl – a szakszervezet tartozásaiért nem felelnek.

8.6. A BDSZ vagyona egységes, oszthatatlan szervezeti vagyon. A BDSZ tagja tagsági viszonya megszűnésekor a közös szakszervezeti vagyomból nem részesül.

8.7. A BDSZ vagyonán belül elkülönült vagyonrészrel és saját költségvetéssel rendelkeznek a BDSZ jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egységei. E szervezeti egységek a birtokukban, illetve használatukban lévő szakszervezeti vagyonrészrel - a jogi személykénti működésükhöz tartozó feltételekkel - maguk rendelkeznek, az elidegenítés és a megterhelés kivételével, amely ügyekben az Országos Tanács határoz.

IX.

A BDSZ Számvizsgáló Bizottsága

9.1. A BDSZ Számvizsgáló Bizottsága (SZVB) feladata a tagság megbízásából a BDSZ gazdálkodásának, pénzügyeinek ellenőrzése. Az 5 fős SZVB elnökét a Kongresszus, tagjait az Országos Tanács választja. A SZVB megválasztja saját tisztségviselőit.

9.2. Jogosult a BDSZ pénzügyi bizonylatait, gazdálkodásra vonatkozó dokumentumait minősíteni, ellenőrizni. Tevékenységét önállóan szervezni és végezni.

9.3. Munkájáról évente legalább egy alkalommal tájékoztatja az Országos Tanácsot, beszámol a Kongresszusnak. Hiányosságok esetén azonnal tájékoztatja az Országos Elnökséget, Országos Tanácsot, amely azt köteles megtárgyalni. Ha az Országos Tanács ez irányú döntésével az SZVB nem ért egyet, a Kongresszushoz fordulhat.

X. A BDSZ lapja

- 10.1. A BDSZ a jövőben is az 1913-ban indított Bányamunkás című lapot tartja a szakszervezet lapjának. A lap feladata a BDSZ munkájának nyilvánosságát biztosítani, azt hűen tükrözni.
- 10.2. A lap főszerkesztőjét az Országos Tanács nevezi ki és menti fel, e testületnek tartozik munkájáról beszámolni.

XI. Záró rendelkezések

Az Alapszabály jelen módosítása a **BDSZ XXXI.** kongresszusa jóváhagyása után lép hatályba, egyidejűleg *az Alapszabály a módosítás által érintett* rendelkezései érvényüket veszítik.

Rabi Ferenc
elnök

Záradék:

Ezen Alapszabályt elfogadta a Bánya-, Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezete 2009. július 7-én tartott XXXI. Kongresszusa.